

15 2016_RMW_00385 - Uitwerking project recuperatie van voedseloverschotten. – Goedkeuring

De heer Rudy Coddens, voorzitter

Ik geef eerst graag het woord aan collega Chantal Sysmans, dan aan collega Liliane De Cock, collega Els Roegiers en collega Ingrid Vandaele.

Mevrouw Chantal Sysmans, raadslid

Voorzitter, collega's. Ik wil graag mijn tussenkomst van eerder gewoon hernemen, namelijk een appreciatie voor dit project zoals ik dat ook steeds in BCSD Algemene Zaken gezegd heb. Ik ben zeer tevreden dat men afgestapt is van het kleinschalige, ook al kost dit project toch een flinke hap uit het budget van het OCMW. Ik ben er toch van overtuigd dat dit op veel vlakken ten goede komt aan de gemeenschap, uiteraard door het vermijden van voedselverspilling, maar ook door het aanbieden van overschotten aan instellingen die zich inzetten in de strijd tegen armoede. Een bijkomend pluspunt is dat we opnieuw een serieus aantal mensen aan het werk kunnen krijgen in deze vorm van sociale economie. Ik hoop dat dit een succes mag worden en vraag ook dat deze raad op regelmatige basis zou geïnformeerd worden over de verdere stand van zaken.

Mevrouw Liliane De Cock, raadslid

Dank u voorzitter, collega's.

Dit project is iets waar we echt moeten voor gaan. Ik sluit mij volledig aan bij de appreciatie van Chantal. Het is zo dat "Gent en garde", het initiatief van schepen van Milieu Tine Heyse, verschillende duurzame voedselstrategieën ontwikkeld heeft en één daarvan is dus het tegengaan van voedselverspilling. Speciaal aan dit project, en dat is nog iets, gaat nog een stapje verder, is dat het op een unieke manier, en eigenlijk is dat ook wel onontgonnen terrein waar we ons op begeven, het tegengaan van voedseloverschotten gecombineerd wordt met sociale tewerkstelling zoals aangehaald is, en er ook nog eens voor zorgt dat gezonde voeding terecht komt bij mensen die daar eigenlijk het minst toegang toe hebben. Het is ook een mooie samenwerking tussen Stad en OCMW. Een aantal opmerkingen die we op Algemene Zaken reeds aangehaald hebben zouden we hier ook graag even herhalen. Het is een erg waardevol project en we menen dat het daarom ook heel jammer zou zijn moest het niet begrepen worden zoals het bedoeld is. Moesten mensen er andere zaken gaan achter zoeken. We vinden als Groenfractie dat we ervoor moeten zorgen dat de klemtoon van dit project niet in de eerste plaats komt te liggen op armoedebestrijding. We weten dat het ook niet de bedoeling is om zo over te komen en dat werd door jou, voorzitter, en ook door de diensten bevestigd op Algemene Zaken. Met het bezorgen van voedseloverschotten aan mensen die het nodig hebben kunnen we uiteraard geen structureel antwoord geven op armoedebestrijding. We gaan geen aalmoezen uitdelen, want dat zou een beetje de onterechte connotatie zijn die ermee gemaakt wordt. Voor echte armoedebestrijding of structurele armoedebestrijding hebben we andere instrumenten nodig, zoals de aanvullende financiële steun die ons OCMW op poten heeft gezet, maar natuurlijk ook dat de hogere overheid de leefloonbedragen zou optrekken tot aan de armoedegrens zodanig dat mensen een waardig bestaan kunnen hebben. Het gaat ook over mensen op een kwalitatieve manier begeleiden naar werk en dus activering heel breed interpreteren. Wat dit project doet is uiteraard zeer waardevol, maar het is niet zo een vorm van dienstverlening die we als armoedebestrijding bedoelen. We brengen er wel gezonde

voeding mee tot de mensen die dit het hardst nodig hebben en er vaak ook het moeilijkst toegang toe hebben, omdat het te duur is bijvoorbeeld. Dat vinden we dus een heel mooi aspect aan dit project. Voor ons is het ook belangrijk dat het uitdrukkelijk de bedoeling is dat dit project samenwerkt met bestaande initiatieven die er al zijn, die voedseloverschotten ophalen en herverdelen. Dat we dus niet in een soort foute concurrentiepositie zouden komen omdat wij op een grotere schaal gaan werken. Enkel op die manier kan het een meerwaarde betekenen voor alle betrokkenen. Onze Groenfractie wil de diensten nadrukkelijk bedanken voor al het geleverde werk en een dikke pluim, zeker omdat we ons op betrekkelijk onontgonnen gebied begeven en net als collega Chantal hoop ik dat het een succes is. En dat andere lokale overheden ernaar kijken en er inspiratie in vinden. We wensen iedereen veel succes toe en onze volledige steun voor dit project.

Mevrouw Els Roegiers, raadslid

Dank u wel voorzitter, collega's.

Tijdens de OCMW-raad van juli 2016 werd dit project recuperatie van voedseloverschotten goedgekeurd. Toen merkte onze fractie op dat de totstandkoming van dit project een nogal hobbelig parcours had afgelegd. In juli verwezen we dan naar de antwoorden op de vele vragen die onze fractie hieromtrent in het verleden heeft gesteld. Uit het antwoord van oktober 2014 blijkt dat OCMW Gent geen structurele samenwerking met Delhaize zou uitbouwen aangezien de inzet van personen na 17 uur een groot struikelblok vormde. Ook in februari 2015 gaf het OCMW aan dat wegens organisatorische en logistieke redenen deze voedselrecuperatie niet haalbaar was om het project op Gents niveau te implementeren. Vanavond lezen we dat OCMW Gent hoopt dat andere steden en gemeenten dezelfde weg inslaan, waardoor Gent een voortrekkersrol zal opnemen. Dat is positief, maar het is wel een beetje vreemd aangezien in Gent bijzonder lang de noodzaak van dit project niet werd ingezien. Verder zijn we blij te lezen dat het OCMW aan de slag is gegaan met onze drie voorgestelde pijlers: voedselrecuperatie, armoedebestrijding en activeringsbeleid. Tot slot hebben wij ook nog enkele vragen.

Wij lezen dat er lessen worden getrokken uit ervaringen van anderen. Over welke lessen gaat dit? Waarom staat OCMW intern als eerste in de rij voor de verwerking van het opgehaald voedsel en welke diensten vallen daaronder? Heeft u zicht op de reden waarom Huize Triest niet deelneemt aan het project? Tot slot: is er intussen zicht op de budgetverdeling tussen Stad en OCMW Gent?

Dank u.

Mevrouw Ingrid Vandaele, raadslid

Geachte voorzitter, collega's.

Dat de huidige bestuursploeg heel veel belang hecht aan duurzaamheid hoef ik niet meer te herhalen. Dan spreken we over duurzaamheid in al zijn facetten. We lezen in het bestuursakkoord dat de stad Gent een actief voedselbeleid wil voeren gericht op onder andere het vermijden van voedselverlies en ook trachten alle Gentenaars hierin te betrekken. Daarnaast zou gekeken worden hoe de voedselbank kan samenwerken met de Gentse horeca, organisaties en bedrijven. Dit project voedseloverschotten recupereren brengt ons dichterbij het volbrengen van de doelstellingen. Ook maatschappelijk groeit het draagvlak om bewuster om te gaan met voedselverspilling. Gestimuleerd door kleine initiatieven die ook in Gent volop aan het recruterend zijn. Na

contact met alle organisaties uit het Gentse werkveld die werken rond voeding en armoede, zoals de sociale restaurants en kruideniers en voedselbedelingsorganisaties, blijkt een grote nood te zijn aan een coördinerende instantie. Het was dus helemaal niet vanzelfsprekend om het project uit te werken. De drie samenwerkende diensten zijn heel grondig tewerk gegaan en werden geconfronteerd met heel wat opstakels die mevrouw Roegiers daarjuist zo gedetailleerd heeft opgenoemd. Maar onze mensen hebben zich niet laten doen en zijn ervoor gegaan. Zij hebben wetgevingen uitgeplozen, zij hebben naar oplossingen gezocht, ze hebben onderzoek gedaan naar infrastructurele noden en investeringen en zij hebben onderhandelingen gevoerd met schenkers en afnemers. Dit alles heeft ervoor gezorgd dat er een verantwoorde vertraging was van het project, van de opstart ervan, wat u zojuist allemaal opnoemde. Het is toch gekomen. Het inspelen op die drie domeinen betekent een meerwaarde voor het project: leefmilieu met het vermijden van voedselverlies, activering van doelgroepen binnen de leerwerkplekken van het OCMW, wat een grote meerwaarde is van dit project, en de armoedebestrijding. En ja, de kostprijs is vrij hoog, maar we vinden dit verantwoord gezien het grote maatschappelijke belang van dit initiatief. Het is jammer genoeg niet, zoals mijn collega van de Groen-fractie zei, geen structurele oplossing voor mensen in armoede, maar het is tenminste een duwtje in de goede richting. Dit alles maakt dat wij als SP-a fractie alleen maar onze appreciatie kunnen uitdrukken voor de inzet die getoond is om dit project vorm te geven. We gaan volledig akkoord met de verdere uitwerking en de opstart van het project. We wensen ook de diensten heel veel succes en veel moed in het verder uitwerken van dit project.

De heer Rudy Coddens, voorzitter

Dank u wel collega's. Er zijn een aantal vragen gesteld en opmerkingen gemaakt. Ik ga beginnen met het financieel aspect. Het totale budget, daarvan komt 2/3 vanuit het OCMW en 1/3 vanuit de stad, uit die drie domeinen $1/3 - 1/3 - 1/3$. Ten tweede: het voorbeeld en de lessen die we daaruit kunnen trekken hebben is uit de stad Kortrijk. We hadden drie scenario's vooropgesteld en het eerste is heel kleinschalig. In de stad een aantal voedselaanbiedingen gaan ophalen en het herverdelen. We hebben daar geleerd dat dit geen evidente zaak is, maar Kortrijk was daar de eerste initiatiefnemer. We hebben gezien en geoordeeld dat het grootschalig aanpakken toch wel belangrijk is om het eigenlijk een stuk economisch verantwoord te maken. Vandaar dat wij ons toegespitst hebben op de veiling in Roeselare, waar er enorme grote hangars zijn waar groenten en fruit niet op de veiling verkocht worden. Heel dikwijls ook tonnen vernietigd worden. Wij hebben ons daarop toegespitst, maar niet alleen daarop, maar vooral hebben we gekeken van wat zijn de problemen waar Kortrijk mee te maken had en waar vooral ook een aantal logistieke knelpunten waren. Veel mensen denken dat dit een simplistisch iets is en inderdaad, je gaat elke avond naar Delhaize, je mag daar de potjes halen met een etiketje op. Daar mag je dat dan meenemen en in uw armenvereniging mag je dat uitdelen. Dat is niet haalbaar, niet werkbaar, geen structurele manier van werken, maar wij zeggen, als er een organisatie is die dat doet en die zo een overeenkomst heeft, dan vinden wij dat ook geen probleem. We willen vooral complementair gaan werken aan wat er vandaag al gebeurt. Een voorbeeld is dat we niet met Bioplanet een samenwerking hebben, omdat Bioplanet met een aantal organisaties al individuele afspraken heeft. Om in te gaan op wat collega Liliane De Cock heeft gezegd, niet het verdringen van een aantal andere organisaties en initiatieven. We pakken dat groter aan. De sterkte van dit project is dat wij in grote getale op maat voedseloverschotten, verse groenten en fruit (die niet op een veiling verkocht zijn), gaan

we ophalen en stockeren en dan op maat opnieuw distribueren. De bedoeling is om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen en om dat op voorhand heel goed te bekijken wat de noden zijn, wat de vraag is, wat het aanbod is enzovoort. Daarnaast wordt er ook gekeken met andere leveranciers of organisaties bijvoorbeeld de Makro, waar er ook mogelijkheden zijn en waar men ook in gesprek is. Wat we geleerd hebben, en dat is het hobbelig parcours... Het is zo dat we een terrein ontginnen. We worden geconfronteerd met ongelooflijke reglementering, vooral ook van voedselveiligheid vanuit Europa en dergelijke meer. We hadden een studie gekregen van vzw Komosie die gediend heeft als basis, maar waarbij dat we het geluk hadden om in huis, in onze dienst iemand te hebben die zeer deskundig is daarin en die uit deze nota, deze basisnota, heel veel zaken heeft moeten corrigeren om het effectief in de praktijk om te zetten en om een antwoord te bieden op de voedselveiligheidsregelgeving maar ook op de Europese regelgeving, in het kader van subsidiëring, opvolging enzomeer. Het is ongelooflijk welk traject en welke administratieve flow dat je moet volgen. We hebben er ook voor gezorgd dat het niet de organisatie is die het voedsel in ontvangst neemt, die dat dan moet verwerken. Die mensen zijn daar niet voor georganiseerd, maar wij hebben een systeem uitgewerkt om dat mee op te volgen. Dus hobbelig was het niet, het is wel voortdurend gebotst op een aantal regelgevingen en het is een pioniersproject, de manier waarop we het doen. Ik denk dat dit toch wel een verdienste is om dat te doen. Het miskennen van voedseloverschotten? Helemaal niet, het is ook een punt dat in ons bestuursakkoord staat, dat we daar een punt wilden van maken. Trouwens van in het begin zijn daar vragen over gesteld, ook in de Gemeenteraadscommissie, zijn er meerdere vragen over gesteld maar iedereen dacht altijd van, het is simpel. Er is zoveel eten over, deze avond hebben we wat eten over dus je kan dat altijd wel ergens gaan geven. Dit is een andere manier van met voedseloverschotten omgaan. Dit is een veel professionelere manier en grootschalige manier. Wat we ook altijd moeten blijven zeggen dat is dat we vooral moeten voorkomen dat er voedseloverschotten zijn. Dat betekent op allerlei fora zorgen dat er juist besteld wordt, dat er niet teveel over is. Als er dan iets over is, dat dit dan op een verantwoorde manier verder kan gebruikt worden. Maar de eerste doelstelling is altijd voorkomen dat er voedseloverschotten zijn, maar als er effectief zijn, zoals op die veilingen of bijvoorbeeld in grootwarenhuizen of bijvoorbeeld in de Makro of om het even waar, dan willen we dat op een verantwoorde manier gaan aan de man brengen. Het heel sterke traject is dat we daar ook een tewerkstellingsproject willen doen, een logistiek project binnen ons dienstenbedrijf stad en OCMW, sociale economie. Omdat dit ook een traject is waar mensen nadien heel veel kansen hebben om door te stromen naar een normaal economisch circuit. Daar is heel veel vraag naar en we denken dat dit een initiatief is dat ook wel zijn vruchten zal afwerpen. Dus in die zin toch wel heel belangrijk.

Wat we ook altijd gedaan hebben, er is hier een paar keer gezegd, het is een kostelijk project, het kost inderdaad. Maar wij hebben wel één belangrijke toetssteen. Die belangrijke toetssteen, en we hebben dat ook binnen de verschillende fracties vooropgesteld, de voeding die je krijgt, die je kan krijgen vanuit de veiling of van gelijk waar, heeft een waarde, het vertegenwoordigt een waarde, een bedrag. Die waarde, en dat hebben we ook aangetoond, is hoger dan het geld dat je er moet insteken om het te gaan ophalen en opnieuw te verdelen. Met andere woorden, de winst is een stuk groter. Moest het omgekeerd geweest zijn, dan zou dat vanuit economisch oogpunt, wel te bedenken geweest zijn, wat doe je ermee? Dan blijf je nog altijd met het probleem dat het goed voedsel vernietigd wordt of weggegooid wordt en het maatschappelijk probleem dat mensen dit kunnen gebruiken. Ook die economisch en financiële toetssteen was een belangrijk punt binnen deze ploeg van de meerderheid. Een heel belangrijke toetssteen,

namelijk de waarde van het voedsel die je recupereert is hoger dan de kostprijs dat je er insteekt om het op te halen en opnieuw bij de man te brengen.

Eén van de scheefgetrokken situaties, en dat is dan op Europees niveau, is dat als je het voedsel dat niet verkocht wordt, krijgt, dan krijgt de producent daar een bedrag voor per ton. Degene die het komt ophalen en distribueert, krijgt ook een bedrag per ton. Dat is eigenlijk heel beperkt. Totaal niet kostendekkend, dus die discussie, als we op een zinvolle manier, en ook betaalbare manier, die voedseloverschotten opnieuw willen recupereren en aan de man brengen zoals wij dat doen, denk ik dat die verhoudingen tussen hetgeen de producent krijgt alsnog, het voedsel wordt niet verkocht maar weggegeven, dus recuperatiekost, en anderzijds de kost die je krijgt om het te verdelen, dat bedrag zou zeker een stukje naar omhoog gaan. Maar het is nu niet zo. Je moet werken binnen deze Europese context en die financiering waardoor we deze insteek en financiële middelen daar moet tegenover staan.

Dat is een beetje de situatie. Concreet hebben we ondertussen een aantal, de middelen zijn goedgekeurd in de OCMW-raad, alle dossiers waren klaar om bestekken (de koelruimte) te voorzien, ook een vrachtwagen. Als alles goed gaat zullen we kunnen starten in het voorjaar. We hopen maart-april dat we effectief met onze foodsaver en ons project in de praktijk zullen kunnen beginnen. Dat zal over vele tonnen voeding zijn, in eerste instantie voornamelijk groenten en fruit. Het is niet uit te sluiten dat we ook andere voedingswaren in de toekomst zullen kunnen krijgen, maar stap voor stap. Eén van de knelpunten is dat met zowel met de veiling als met de Makro en andere organisaties, dat het alles is, of het is niets. Zij maken met u een deal, kom het allemaal ophalen. Waarom doen ze dat? Als je maar een deel wilt, moeten zij ook nog instaan voor het verwerken en het afvoeren en dergelijke meer. Dus het is alles of niets. Het is ook niet alleen in de week, maar ook op zaterdag. Met andere woorden, ook onze mensen, onze medewerkers zullen ook moeten op zaterdag zorgen dat er continuïteit is. Blijkbaar is men bijzonder streng als je het contract, de afspraken niet nakomt. Men zet heel snel de samenwerking stop. Dat wensen we niet.

Dat is de situatie.

Ik hoop dat alle vragen, bemerkingen en opmerkingen beantwoord zijn. Heeft er nog iemand een opmerking, een vraag?

Mevrouw Els Roegiers, raadslid

Een vraagje rond OCMW intern. Welke diensten vallen daaronder?

De heer Rudy Coddens, voorzitter

Dus dienstenbedrijf. Onze leerwerkplekken. In het dienstenbedrijf hebben we vijf clusters: fiets, openbaar domein, maar ook logistiek. Dat is ook een cluster "logistiek". Eigenlijk zal dit initiatief daaronder vallen en zal die cluster logistiek, die nog maar zwakjes was ten opzichte van andere clusters, door het project foodsavers extra vorm en dynamiek kunnen krijgen. Dus het valt binnen dienstenbedrijf stad en OCMW. Zij zullen dat organiseren. Er zijn instructeurs die dan de medewerkers, de artikel 60's zullen begeleiden in hun traject art. 60 met de bedoeling van liefst zoveel mogelijk mensen door te laten stromen naar een duurzame tewerkstelling in normaal economisch circuit.